

Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ERASMUS+ SHATTER THE GREY!

Κινητικότητα παιδιών κι εκπαιδευτικών στη Βουλγαρία

Η πέμπτη κινητικότητα του Α' Δημοτικού Σχολείου Τσερίου, στα πλαίσια του προγράμματος «Erasmus+ Shatter the grey!», πραγματοποιήθηκε μεταξύ 15 και 19 Απριλίου 2024 στο Δημοτικό Σχολείο Anton Strashimirov στη Βάρνα. Στην κινητικότητα αυτή συμμετείχαν δύο παιδιά και δύο εκπαιδευτικοί.

Η πρώτη μέρα ξεκίνησε με μια εντυπωσιακή εκδήλωση υποδοχής από το Σχολείο Anton Strashimirov, όπου οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν την πολιτιστική κληρονομιά και τις παραδόσεις της Βουλγαρίας. Ακολούθησε περιήγηση στην πόλη της Βάρνας, με επίσκεψη στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου και το παραθαλάσσιο πάρκο της Βάρνας γνωστό ως «The Sea Garden».

Τη δεύτερη μέρα, η ομάδα των αποστολών πραγματοποίησε εκδρομή στο ακρωτήριο Kaliakra που βρίσκεται 80 χιλιόμετρα

βόρεια της Βάρνας, στη Μαύρη Θάλασσα και στη συνέχεια επισκέφθηκε ένα αιολικό πάρκο, όπου τα παιδιά παρατήρησαν από κοντά τις ανεμογεννήτριες, μαθαίνοντας για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Στη συνέχεια, είχαν την ευκαιρία να εξερευνήσουν τον βοτανικό κήπο Balchik, ανακαλύπτοντας την ποικιλία των φυτών και των λουλουδιών.

Η τρίτη ημέρα ήταν γεμάτη με εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο σχολείο Anton Strashimirov, καθώς τα παιδιά έκαναν παρουσιάσεις για τη μόλυνση του αέρα, διεξήγαγαν πειράματα για τον αέρα και συμμετείχαν σε μαθήματα STEM με LEGO. Επίσης, δημιούργησαν χαρταετούς στους οποίους έγραψαν μηνύματα για το περιβάλλον.

Την τέταρτη ημέρα, πραγματοποιήθηκε ένα μεγάλο πανηγύρι επιστήμης στο σχολείο, με τη συμμετοχή κι άλλων σχολείων από τη Βάρνα, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο της πόλης, την κυπριακή αποστολή και τις υπόλοιπες αποστολές από Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Λιθουανία και Τσεχία. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες επισκέφθηκαν το Οικολογικό Πάρκο St. Constantine and Elena, όπου πέταξαν τους χαρταετούς τους και φιλοτέχνησαν στην παραλία το όνομα του προγράμματος με φυσικά υλικά.

Η εβδομάδα ολοκληρώθηκε με μια αποχαιρετιστήρια τελετή, όπου δόθηκαν τα αναμνηστικά διπλώματα στις αποστολές και τα παιδιά άφησαν μηνύματα με τις εντυπώσεις τους που τοποθετήθηκαν σε ένα χαρτονένιο δέντρο. Επίσης, οι αποστολές φύτεψαν από ένα δέντρο στην αυλή του σχολείου, επ' ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας της Γης. Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί επέστρεψαν στο σχολείο τους φορτωμένοι με νέες γνώσεις και έμπνευση για να αναλάβουν δράση για την προστασία του περιβάλλοντος. Μέσα από τη συμμετοχή τους σε αυτό το πρόγραμμα, έμαθαν όχι μόνο τη σημασία της φύσης αλλά και τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν κάθε μέρα για να συμβάλλουν στη διατήρησή της. Το πρόγραμμα Erasmus+ "Shatter the Grey!" στη Βουλγαρία αποτελεί ένα παράδειγμα συνεργασίας, δημιουργικότητας και δέσμευσης για την προστασία του περιβάλλοντος, προσφέροντας μια αξέχαστη εμπειρία στα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν.

Από την εκπαιδευτικό Χρυσάνθη Ανδρέου

Οι εντυπώσεις των ίδιων των παιδιών από την κινητικότητα στη Βουλγαρία

Τον Απρίλιο είχα την ευκαιρία να μείνω μια εβδομάδα ολόκληρη στην Βουλγαρία με τις δασκάλες μου κυρία Σωτηρούλα και κυρία Χρυσάνθη και τη συμμαθήτριά μου Ράγια με το πρόγραμμα Erasmus Shatter the grey. Στις 13 Απριλίου 2024 ημέρα Σάββατο συναντηθήκαμε χαράματα στο αεροδρόμιο Λάρνακας για να αναχωρήσουμε για την πρωτεύουσα της Βουλγαρίας Σόφια. Φθάνοντας στην υπέροχη Σόφια ξεκινήσαμε να βλέπουμε διάφορα αξιοθέατα της πόλης. Πέρασαμε από υπέροχους, καθαρούς, ανθισμένους κήπους με τουλίπες. Ο καθεδρικός ναός του Αλέξανδρου Νιέβσκι είναι ένα στολίδι για την πρωτεύουσα, μοιάζει πάρα πολύ με τις δικές μας εκκλησίες. Ήμασαν πολύ τυχεροί, γιατί είδαμε και την αλλαγή της προεδρικής φρουράς. Πέρασαμε και από την εκκλησία της Αγίας Κυριακής και πήγαμε για ψώνια και φαγητό. Το απόγευμα πήγαμε με τραμ στο εμπορικό κέντρο και πήγα στο αγαπημένο μου κατάστημα LEGO STORE. Έκανα την πρώτη μου αγορά. Την επομένη μέρα ετοιμάσαμε τα πράγματά μας και προτού αναχωρήσουμε αεροπορικά για Βάρνα, περπατήσαμε στον πιο διάσημο δρόμο της Σόφιας VITOSHA (ΒΙΤΟΣΙΑ) με τα πολλά μαγαζιά, τα καφέ και τα μπαρ. Ο δρόμος αυτός έχει θέα τα χιονισμένα βουνά. Πήγα σε βιβλιοπωλείο και αγόρασα δυο βιβλία για την αγαπημένη μου συλλογή STAR WARS.

Φτάνοντας στη Βάρνα και στην αναμονή να μας υποδεχτούν οι οικογένειες που θα μας φιλοξενήσουν, η αγωνία έφτανε στο αποκορύφωμα. Με ένα μεγάλο χαμόγελο μας υποδέχτηκαν στην παραλιακή και τουριστική Βάρνα. Εκεί αποχαιρετήσαμε τις δασκάλες μας και πλέον θα ήμασαν μαζί με την οικογένεια που θα μας φιλοξενούσε. Φτάνοντας στο σπίτι τους, άνοιξα την βαλίτσα κι έδωσα τα δώρα στον Μπόμπι και στους γονείς του, τα παραδοσιακά προϊόντα που είχε ετοιμάσει η οικογένειά μου. Με μεγάλο ενθουσιασμό και χαρά τα άνοιξαν και με ευχαρίστησαν. Η οικογένεια ήθελε να με ξεναγήσει στην πόλη και να πάμε και στο σπίτι του παππού του Μπόμπι για να μου δείξει τη μεγάλη συλλογή που είχε με LEGO. Πραγματικά υπέροχη συλλογή! Το σπίτι του παππού ήταν δίπλα ακριβώς από τον ποταμό KAMCHIA RIVER (ΠΟΤΑΜΟΣ ΚΑΜΤΣΙΑ). Η θέα όταν υπέροχη. Αργά το βράδυ γυρίσαμε στο σπίτι.

Δευτέρα πρωί ετοιμαστήκαμε για την πρώτη μέρα στο βουλγάρικο σχολείο. Μας υποδέχτηκαν οι δάσκαλοι και οι μαθητές και μας παρουσίασαν τις ομάδες μας. Περπατήσαμε να γνωρίσουμε το σχολείο. Παρουσιάσαμε και εμείς με τη δική μας σειρά τη χώρα μας μαζί με τη Ράγια στα παιδιά του σχολείου. Την επομένη μέρα πήγαμε εκδρομή στο ακρωτήριο Καλιάκρα. Είναι μια βραχώδης χερσόνησος. Η πλούσια ιστορία, το καλά διατηρημένο τοπίο και η όμορφη πανοραμική θέα

καθιστούν το ακρωτήριο Καλιάκρα έναν από τους πιο ελκυστικούς προορισμούς στις ακτές της Μαύρης Θάλασσας. Το όνομα Καλιάκρα σημαίνει "όμορφο ακρωτήριο". Περισσότερα από 400 είδη φυτών φυτρώνουν στην προστατευόμενη περιοχή. Επιπλέον, 310 είδη πτηνών ζουν στην επικράτεια της Καλιάκρα και 100 από αυτά χρειάζονται ειδικά μέτρα για τη διατήρησή των οικοτόπων τους. 106 από αυτά τα είδη πτηνών προστατεύονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Εδώ φωλιάζει ο ευρωπαϊκός θαλασσοκόρακας (Phalacrocorax aristotelis). Η περιοχή είναι εξαιρετικά σημαντική για τα αποδημητικά πτηνά, καθώς διασχίζεται από τη Via Pontica, τη δεύτερη μεγαλύτερη μεταναστευτική διαδρομή στην Ευρώπη. Χιλιάδες πουλιά πετούν στην περιοχή κάθε φθινόπωρο μεταξύ Αυγούστου και Οκτωβρίου. Δελφίνια φαίνονται στη θάλασσα γύρω από το ακρωτήριο. Στην περιοχή του ακρωτηρίου έχει αρκετές ανεμογεννήτριες και η εκδρομή περιλάμβανε και επίσκεψη σε αιολικό πάρκο για να δούμε από κοντά τις ανεμογεννήτριες. Το απόγευμα επιστρέψαμε στην όμορφη Βάρνα, ξεκουραστήκαμε λίγο και μετά η οικογένεια με ξενάγησε στην πόλη.

Την επόμενη μέρα, ο Μπόμπι και εγώ πήγαμε με τα πόδια στο σχολείο. Το απολαμβάναμε, γιατί περπατούσαμε και μιλούσαμε μέχρι να φτάσουμε στο σχολείο.

Εκεί κάναμε διάφορα πειράματα και κατασκευές με lego για τον αέρα. Φτιάξαμε και τους δικούς μας χαρταετούς. Το απόγευμα με τον φίλο μου τον Μπόμπι πήραμε τα ηλεκτρικά πατίνια και κατεβήκαμε στην πόλη για να δούμε τη Βάρνα, τους κήπους, τα μνημεία και τα αγάλματα που διακοσμούν την πόλη. Με πήραν και σε μια γέφυρα στη Βάρνα η οποία ονομαζόταν η γέφυρα των ευχών.

Την επομένη μέρα πάλι είχαμε ένα πολύ ενδιαφέρον πρόγραμμα στο σχολείο. Ασχοληθήκαμε με διάφορα πειράματα με ανακυκλώσιμα υλικά. Ήμουν πολύ ενθουσιασμένος για το συγκεκριμένο μάθημα. Το απόγευμα ξεκουραστήκαμε στο σπίτι παίζοντας με επιτραπέζια παιχνίδια και κατεβήκαμε με τα ηλεκτρικά πατίνια να εξερευνήσουμε την Βάρνα. Πραγματικά είναι πολύ όμορφη πόλη!

Την τελευταία μέρα στο σχολείο είχαμε το αποχαιρετιστήριο πάρτι από τους μαθητές και τους δασκάλους και τη δεντροφύτευση της συμβολικού δέντρου από κάθε χώρα. Τα παιδιά του βουλγαρικού σχολείου θα φροντίζουν τα δεντράκια που φύτεψαμε και θα έχουν κάτι να θυμούνται από την επίσκεψή μας.

Το βράδυ η οικογένεια ετοίμασε ένα οικογενειακό δείπνο σε εστιατόριο μαζί με τους παππούδες, τη θεια και τα ξαδέλφια του Μπόμπι για να με αποχαιρετήσουν.

Κινητικότητα παιδιών κι εκπαιδευτικών στη Βουλγαρία (συνέχεια)

Πραγματικά ήταν όλοι τους υπέροχοι, μια πολύ καλή οικογένεια η οποία μου θύμιζε τη δική μου οικογένεια. Μου έδωσαν τα δώρα τους με την ευχή σύντομα να ξαναβρεθούμε. Πραγματικά με έχουν συγκινήσει με την αγάπη που μου έδωσαν!

Το Σάββατο ήταν η τελευταία μέρα της διαμονής μου με την οικογένεια αφού η ώρα 14:00 μ.μ θα έπρεπε να με πάρουν στο αεροδρόμιο. Τα συναισθήματα ήταν ανάμεικτα, δεν ήθελα να φύγω... Νομίζω ακόμα μια εβδομάδα θα ήταν πολύ ωραία. Ετοίμασα την βαλίτσα μου με την βοήθεια της μητέρας του Μπόμπι. Τους ευχαρίστησα για όλα αυτά που έκαναν για έμενα όλες αυτές τις ημέρες. Πραγματικά ήμουν ευγνώμων σε όλη την οικογένεια καθώς και στις δασκάλες μου που έζησα αυτή την εμπειρία! Όπως λέει η μητέρα μου "είναι εμπειρίες ζωής τις οποίες δεν μπορείς να ξεχάσεις και θα τις κουβαλάς μια ζωή μαζί σου".

Ακόμα μια έκπληξη από την οικογένεια με ανέμενε ... αγόρασαν δώρα για όλη την οικογένειά μου και για μένα. Ανυπομονώ να τους συναντήσω ξανά με την οικογένεια μου. Απόκτησα έναν καλό φίλο με τον οποίο θα ήθελα να κρατήσω σίγουρα επαφή και στο μέλλον.

Έφτασε, όμως, η ώρα του αποχαιρετισμού. Με αγκαλιές και δάκρυα στα μάτια υποσχθήκαμε να ξαναβρεθούμε. Φτάσαμε στο αεροδρόμιο και ξεκινήσαμε για την επιστροφή στην Κύπρο. Το ταξίδι στη Βουλγαρία ήταν απίστευτη εμπειρία, σίγουρα θα το ξαναζούσα!!!

Δημήτρης Σπύρου, Στ΄ 2

Στα μέσα του Απριλίου συμμετείχα στην κινητικότητα του προγράμματος Erasmus+ που έγινε στη Βουλγαρία.

Την πρώτη μέρα την περάσαμε στη Σόφια. Κάναμε πολύ περπάτημα εκεί αλλά άξιζε επειδή είδαμε τα διάφορα αξιοθέατα της πόλης. Έπειτα, πήγαμε στη Βάρνα. Η οικογένεια που θα με φιλοξενούσε με υποδέχτηκε στο αεροδρόμιο με πολλή χαρά. Ήμουν πολύ ενθουσιασμένη και χαρούμενη!

Κάθε μέρα πηγαίναμε το πρωί στο σχολείο μαζί με τη φίλη μου την Ισαβέλλα. Κάναμε μάθημα και διάφορες άλλες δραστηριότητες. Εκτός από τις τελετές καλωσορίσματος και αποχαιρετισμού, συμμετείχαμε σε πανηγύρι επιστήμης, κάναμε πειράματα, φτιάξαμε ρομπότ από lego, κάναμε παρουσίαση για την Κύπρο, φυτέψαμε δέντρα. Οι φίλοι μας οι Βούλγαροι μας ξενάγησαν στη Βάρνα. Επισκεφτήκαμε τον καθεδρικό ναό της Παναγίας, το δελφινάριο, τον κήπο του παραλιακού μετώπου, το πάρκο των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης. Πήγαμε εκδρομή στην Καλιάκρα που είχε ένα μικρό κάστρο και επισκεφτήκαμε έναν ηλεκτροπαραγωγικό σταθμό με ανεμογεννήτριες.

Κατά τη διάρκεια της διαμονής μου στη Βάρνα έκανα πολλούς φίλους από άλλες χώρες. Πιο πολύ, όμως, δέσαμε με τα παιδιά της Ελλάδας και της Βουλγαρίας. Όσο για την οικογένεια που με φιλοξενούσε, ήταν όλοι τους υπέροχοι! Με έπαιρναν βόλτες στο μολ, σε πάρκα, σε πλατείες και ωραία εστιατόρια για φαγητό.

Με την Ισαβέλλα τραγουδάσαμε διάφορα τραγούδια για πολλές ώρες. Γελάγαμε πολύ και μιλούσαμε για διάφορα θέματα. Όταν ήρθε η ώρα να φύγω, στο αεροδρόμιο της Βάρνας, συγκινήθηκα πολύ την ώρα του αποχωρισμού. Δε ήθελα να φύγω μακριά από τη φίλη μου! Το ταξίδι στη Βουλγαρία ήταν πολύ όμορφη εμπειρία! Θα τη θυμάμαι για πάντα! Σας συστήνω να το δοκιμάσετε!

Ράγια Ατανάσοβα, Στ΄ 2

Благодаря ти,
България!

Γιορτάζοντας την Παγκόσμια Ημέρα της Γης

Η ημέρα της γης γιορτάζεται στις 22 Απριλίου κάθε χρόνο με στόχο την ευαισθητοποίηση σε σύγχρονα περιβαλλοντικά θέματα. Εορτάζεται σε περισσότερες από 190 χώρες και συντονίζεται από το Δίκτυο Ημέρας της Γης (Earth Day Network). Πρώτος που εμπνεύστηκε την ιδέα για μια μέρα για τη Γη ήταν ο Τζον ΜακΚόνελλ το 1969 στο Σαν Φρανσίσκο και καθιερώθηκε το 1970 από τον γερουσιαστή Γκέιλορντ Νέλσον, καθώς τότε βίωσαν τις τραγικές συνέπειες της μεγαλύτερης πετρελαιοκηλίδας που είχε δημιουργηθεί μέχρι τότε στις Η.Π.Α. Στις 22 Απριλίου 1970, για να διαδηλώσουν υπέρ της βιώσιμης ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος, 20 εκατομμύρια Αμερικανοί βγήκαν στους δρόμους. Εμείς γιορτάσαμε τη φετινή ημέρα της Γης με διάφορους τρόπους. Τα παιδιά της Στ΄1 ενημερώθηκαν για τον θεσμό, έγραψαν συνθήματα και φιλοτέχνησαν αφίσες. Τα παιδιά της Γ΄ τάξης φρόντισαν τον λαχανόκηπο του σχολείου και η αποστολή παιδιών κι εκπαιδευτικών που ταξίδεψαν στη Βουλγαρία φύτεψαν ένα δέντρο στον κήπο του Βουλγαρικού σχολείου.

Γιορτάζοντας την Παγκόσμια Ημέρα της Γης

Μπουκαλοφάγος εν δράσει!

STEAM PROJECT

Ευτυχία Παρλά, Δήμητρα Μιντίκκη, Αλέξανδρος, Ειρήνη, Εμμέλεια, Μαρίνα, Μάριος, Παντελής, Πέτρος, Σάββια

Και ο Μπουκαλοφάγος δημιουργείται..

Με δύο μεγάλα χαρτόκουτα κατάλληλα διακοσμημένα, φτιάξαμε τη φιγούρα του, με διάφορους μηχανισμούς και προγραμματισμούς καταφέραμε να κάνουμε τον μπουκαλοφάγο να αντιδρά στο ηχητικό ερέθισμα (π.χ. παλαμάκι) και να ανοίγει το στόμα του. Όταν μια μπουκάλα μπαίνει μέσα αναγνωρίζει και καταγράφει σε μια μικρή εξωτερική οθόνη ένα βαθμό. Όταν μια τάξη καταφέρει να φτάσει σε ένα όριο βαθμών, τότε κερδίζει μια επιβράβευση από τη διευθύντρια.

Μετά από εισήγηση της διευθύντριάς μας, αποφασίσαμε να συμμετέχουμε στο ολοήμερο πανηγύρι επιστήμης SCYENCE FAIR 2024 που διεξήχθη στο Ινστιτούτο Κύπρου. Εκεί, ο Μπουκαλοφάγος είχε ξεχωρίσει και πήραμε το πρώτο βραβείο στο επίπεδο Δημοτικής Εκπαίδευσης. Το σημαντικότερο όμως που έχουμε κερδίσει είναι αυτά που έχουμε αποκομίσει από την πορεία της κατασκευής, η συνεργασία, οι αποτυχίες, οι προσπάθειες μέχρι να φτάσουμε στον στόχο μας και βέβαια η εμπειρία της συμμετοχής μας σε έναν διαγωνισμό επιστήμης.

Κατά τη διάρκεια της φετινής σχολικής χρονιάς εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στο σχολείο μας πρόγραμμα STEAM για παιδιά. Τα μαθήματα του προγράμματος διεξάγονται κάθε Τρίτη και Πέμπτη από 1:45-3:05 από την εκπαιδευτικό κ. Δήμητρα Χόπλαρου.

Μέσα στα πλαίσια αυτού του προγράμματος συζητήθηκε ο προβληματισμός για τον τρόπο που γίνεται η ανακύκλωση στο σχολείο μας. Κοινή διαπίστωσή μας ήταν ότι τα παιδιά δεν ασχολούνται όσο θα έπρεπε με την ανακύκλωση της πλαστικής μπουκάλας, η οποία καταλήγει συχνά στα σκουπίδια ή και στον κάδο ανακύκλωσης χαρτιού.

Έτσι, αποφασίσαμε να βρούμε έναν τρόπο να ευαισθητοποιήσουμε τα παιδιά και να τους δώσουμε κίνητρο για ανακύκλωση της πλαστικής μπουκάλας. Καταλήξαμε τότε στην κατασκευή μια φιγούρας εύμορφης στα μάτια των παιδιών η οποία θα «καταπίνει» τα μπουκάλια, δίνοντας κάποιου είδους επιβράβευση.

STEAM PROJECT

Μπουκαλοφάγος εν δράσει! (2)

Ελπίζουμε με αυτόν τον τρόπο να καταφέρουμε να πείσουμε τα παιδιά του σχολείου μας να ανακυκλώνουν από εδώ και μπρος τις πλαστικές μπουκάλες. Ευχόμαστε μικροί και μεγάλοι να συνειδητοποιήσουν το πόσο σημαντικό είναι όλοι εμείς οι άνθρωποι να μειώσουμε το περιβαλλοντικό μας αποτύπωμα στον πλανήτη μας!

ΧΛΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΓΥΠΑΣ Ο ΠΥΡΟΧΡΟΥΣ (GYPS FULVUS)

Ο γύπας ο πυρόχρους είναι το μεγαλύτερο πουλί της Κύπρου με μήκος γύρω στο ένα μέτρο και άνοιγμα φτερούγων γύρω στα δύομισα μέτρα. Το φτέρωμά του έχει ανοικτό καφέ χρώμα, ενώ τα άκρα της φτερούνας και της ουράς του είναι μαύρα. Το κεφάλι και ο μακρύς λαιμός του είναι καλυμμένα με λευκό γνούδι. Φωλιάζει κατά ομάδες σε απότομους νκρομούς και τρέφεται αποκλειστικά με πτώματα. Γεννά μέσα Ιανουαρίου με αρχές Μαρτίου ένα άσπρο αβγό σε μέγεθος πορτοκαλιού που το κλωσσουν και τα δύο φύλα για 54 περίπου μέρες. Απειλείται με εξαφάνιση.

"The material of the project reflects only the author's views. The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission or the Hellenic National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

"Γύπας"
Απεικόνιση
σε γραμματόσημο.

"Γύπας"
Ζωγραφιά
από τον μαθητή της Στ΄1
Αντρέι Ιονούτ.

